

NAŠA VOLJA

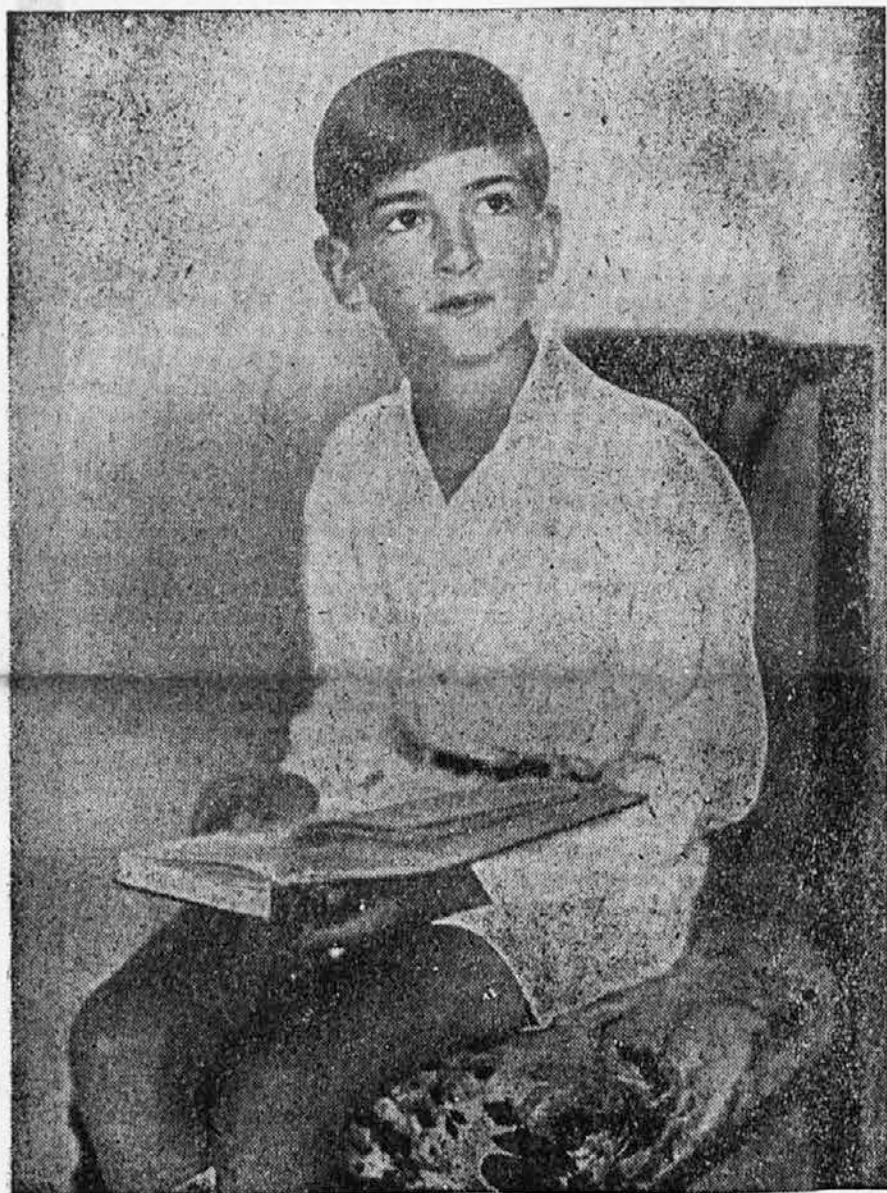

GLASILO JUGOSLOVENSKE MLADINE

Leto III.

Ljubljana, dne 1. oktobra 1937.

Štev. 1.

6. IX. 1923

9. X. 1934

T. G. Masaryk

Odlomek iz govora predsednika čehoslovaške republike dr. Beneša nad Masarykovim grobom

»Masaryk je vdihnil novorojeni Čehoslovaški svojo staro husitsko dušo, dušo, zgrajeno iz neustrašne vestnosti in nezlomljivega razuma. V njem se je včlovečila Čehoslovaška. Ona in on sta v očeh bodočnosti eno.

Nobenemu drugemu možu v Evropi ni bila dodeljena taka usoda in, kar je najlepše, nobena rojenica mu je ni položila v zibel. Kovaški učenc si je lastnoročno skoval svojo usodo.«

Romain Rolland.

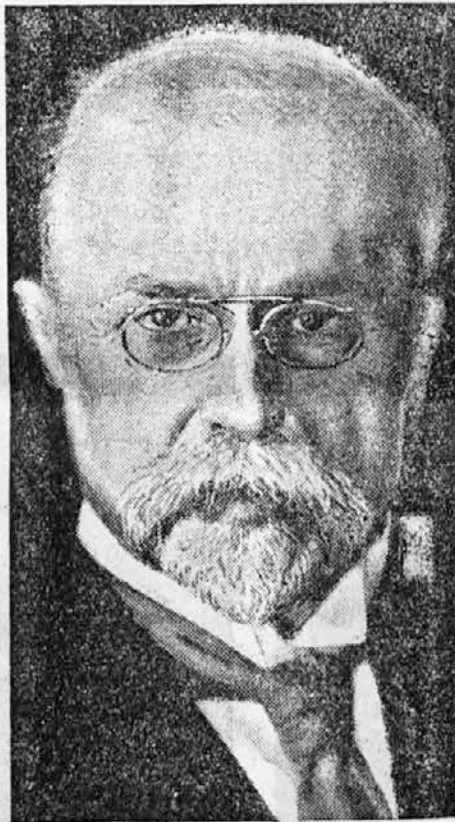
★

Masaryk je enostaven, kakor je pač enostavna vsaka velika resnica. Ne vrača se niti za korak v preteklost in nima nikakršnih iluzij o idejnih poskusih in smelih koncepcijah. To je v bistvu njegov vsestranski realizem v življenju in filozofiji.

Z višine svojih 87 let je mirno, odločno, platonsko in v duhu krščanstva izdelal odgovor na vsa vprašanja razrvane Evrope in jih formuliral, kar istočasno predstavlja njegovo življenjsko in filozofsko delo. Jezus, ne Cezar! S svojo filozofijo sijajno zajame vso svojo borbo praktičnega političnega, uravnovešenega, trdnega in v bodočnost zročega človeka, v sledečih jedrnatih besedah:

»Najbolji dokaz demokracije je vera v človeka, v njegovo vrednost, v njegovo duhovnost in neumrjočo dušo: to je prava metafizična enakost. Etika razlaga demokracijo kot politično uresničenje ljubezni do bližnjega. To, kar je večno, ne more biti ravnodušno do tistega, kar je večne vrednosti; to kar je večno, ne more zlorabljeni in vršiti nasilja nad tistim, kar ima večno vrednost. Prava demokracija, okovana na ljubezni in spoštovanju bližnjega, pomeni ustvarjanje božjega kraljestva na zemlji.«

To je druga formulacija humanizma in demokracije, a ne samo po svoji vsebini, ampak tudi po metodah dela in svojem evolucijskem ustvarjanju novega sveta. Humanitarna demokracija kot kulturni, socialni in politični sistem ne pomenja za Masaryka teorije, za njega je demo-

Dne 14. septembra je v gradu Lány prenehalo biti srce Prezidentu Osvoboditelju T. G. Masaryku. Ustavilo se je življenje ustvaritelja bratske Čehoslovaške, velikemu filozofu, mirotvorcu ter prijatelju Jugoslavije. Neizrečno bol, ki je zajela ves čehoslovaški narod, občuti kot svojo tudi ves jugoslovenski, posebno njegova mladina.

kracija: moralni, politični in socialni režim, stanje, ki ga je zahteval in ustvaril zgodovinsko filozofski razvoj modernega sveta, ki ga morejo sicer dogodki zadržati, morejo ga prekiniti za neko dobo drugi sistemi, vendar pa ne more nihče preprečiti njegove zmage! Za Masaryka je demokracija, v kolikor se nanaša na moralni razvoj poedinca, sinteza vseh njegovih duševnih sil in notranje discipline duše, enakovrednosti intelekta in čustva, herojično zavestna moč človeškega »jaza« in istočasno verska pokornost pred svetom in njegovim metafizičnim problemom, pred človekom v njegovih milijonskih masah in pred pravico slehernega do njegove sreče in do resnično svobodnega, človeškega življenja.

To je zavzemanje pozitivnega stališča do vsakega življenjskega vprašanja, do vsakega »jaza«, do vsakega razreda človeške družbe, do vsakega naroda, do celokupnega problema zunanjega sveta. To je odpor proti vsakemu nasilju, pa naj si bo materialnemu ali duhovnemu, a obenem dosledna odločnost obvarovati se vsakega nasilja. Masarykovo življenje je velika borba proti vsakemu negativizmu, za polno harmonijo poedinca s svetom, za metafizično sintezo človeka in sveta.

Masarykovo življenje je doseglo vrhunec v svetovni vojni. V 65. letu dela je stal ta moralist in filozof pred najodločnejšim problemom, pred uporabo sile, nota bene sile mas, pred velikim usodnim vprašanjem svetovne vojne. Tudi sedaj je obvladal te strašne probleme. Rešil je ta problem revolucije za narod in ustvaritve nacionalne revolucionarne vojske in to v obliki, ki se redko uresničuje v zgodovini narodov: postal je zmagoviti vodja naroda, ki se bori za svobodo, postal je Predsednik Osvoboditelj.

Upravičeno lahko rečemo: Malokdaj se pripeti, da se povzpne človek, ki izvira iz najnižjih slojev naroda, do one zavirljive višine, do mednarodnega triumfa in narodne in državne apotheoze.

Danes, ko odhaja, vidimo, da to ni samo triumf narodovega in državnega priznanja — to je priznanje vsega sveta.

Slava T. G. Masaryku!

Voljaši svojemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II.

Ob priliki poseta na jesenski razstavi Ljubljanskega velesejma, 9. septembra, so Voljaši izročili Nj. Vel. Kraljici Mariji krasen v usnje vezan zadnji letnik »NAŠE VOLJE« s prošnjo, da ga izroči Nj. Vel. Kralju Petru II.

Kraljice. Na Celovski cesti so se oglasile troblje dvornih avtomobilov. Kraljica je tu! Še deset — dvajset minut je preteklo — ogled razstave! Potem pa je naenkrat val navdušenega vzklikanja pretrgal ozračje, pregnal vso nestrpnost in nervoznost. Pojavila se je Kraljica s spremstvom.

»Vaše Veličanstvo!

Dovolite, da Vas v imenu jugoslovenske nacionalne srednješolske mladine, ki se zbira okrog svojega glasila »NAŠE VOLJE«, najprisrčneje pozdravim ter Vam v znak naše iskrene ljubezni in globoke vdanosti poklonim ta šopek.

Prosim Vas, da blagovolite tolmačiti našo globoko vdanost tudi Vašemu vzvišenemu sinu, Nj. Vel. Kralju Petru II. ter mu izročiti zadnji letnik našega glasila kot skromen izraz tega, kar nacionalna srednješolska mladina danes čuti in izpoveduje.«

Tov. Robidova je izročila Nj. Vel. Kraljici lep šopek rdečih nageljnov, ovitih z državno trobojko ter krasen v usnje vezan zadnji letnik »NAŠE VOLJE«, ki nosi posvetilo:

»VOLJAŠI SVOJEMU VLADARJU
NJ. VEL. KRALJU PETRU II.«

★

Vidno vzradoščena nad prisrčnim sprejemom med nacionalno mladino, ki ji je neprestano vzklikala, se je Nj. Vel. Kraljica zahvalila ter nato nadaljevala ogled letos tako zanimive jesenske razstave. Voljaši pa so nasmejanih obrazov neprestano vzklikajoč ostali na mestu vse dotlej, dokler se Nj. Vel. Kraljica ni odpeljala nazaj na Bled, kjer si odpočiva od napornega dela ljubljence vse Jugoslavije — mladi Kralj!

Voljaši pričakujejo Nj. Vel. kraljico Marijo

Kako globoko je zlasti v mladini vsidrana ljubezen do mladega vladarja, je pokazalo dejstvo, da je bila takoj ob zaključku II. letnika našega glasila izražena spontana želja, da se celotni letnik pokloni Nj. Vel. Kralju Petru II. To ni samo običajna vljudnostna gesta, vse več je to! Ta zahteva srednješolske nacionalne mladine kaže, kako globoko je njena ljubezen do mladega Kralja, ki ga je v tako rani mladosti po tragični smrti Velikega Očeta usoda postavila v tako težak položaj in kako velika je njena vera v našo veliko bodočnost, ki jo On kljub svoji mladosti že sedaj v toliki meri predstavlja. Dogodek ob priliki predaje skromnega darila svojemu ljubljencu, prav za prav tako običajen, če ga motrimo skozi periskop življenjskega vrtinčenja, v resnici pa tako razveseljivo prisrčen in nežen, je moral vzradostiti vsakogar.

Ni lahko priti v stike z Dvorom. Tako so tudi Voljaši ugibali, kje, kako in kdaj naj bi svojemu mlademu vladarju izročili »NAŠO VOLJO«. Prilika se je nudila, ko se je izvedelo, da bo Nj. Vel. Kraljica Marija obiskala jesensko razstavo Ljubljanskega velesejma. Res! Po ljubeznivosti prijateljev Voljašev, ki so pravilno razumeli nameravano gesto nacionalne srednješolske mladine, se je posrečilo dobiti zagotovilo, da bodo Voljaši ob priliki tega poseta lahko izročili svoje darilo.

Lepo število Voljašev, ki bivajo tudi med počitnicami v Ljubljani, je z nestrpnostjo pričakovalo na določenem prostoru prihoda Nj. Vel.

Dvorna dama ga. dr. Tavčarjeva, ki s tolikšno ljubeznijo ter pozornostjo spremlja razvoj »NAŠE VOLJE«, je predstavila Nj. Vel. Kraljici Voljaše, nakar je kratko spregovorila tovarišica Robidova:

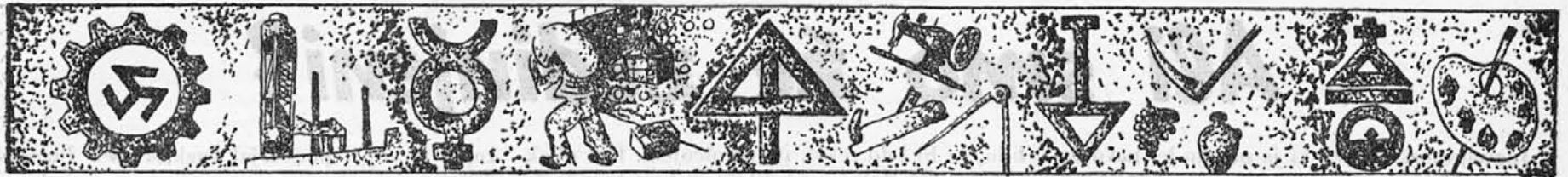
Nj. Vel. kraljica Marija poslušala nagovor zastopnice Voljašev

Dijaški koledarček 1937-38

uredil uredniški odbor Naše volje

Dobite ga za din 6.—
pri poverjeništvu Naše volje ali v
uredništvu, Masarykova c. 14/II.

jući se na svoju pušku. Svet se izmešao sa ranjenicima i bolničarima, prizor je bio lep i dirljiv.

U jednom trenutku iz voza se s mukom na zemlju spustio jedan mlad bugarski oficir sa uviđenom nogom. S mukom se naslanja na jednu štaku, ali se vrlo teško kreće. Povodi se i tetura sama da se održi. S teškom mukom se kreće, ali mu niko ne prilazi, ni bolničari, ni ko drugi. Videlo se da mu treba pomoći, jer se jedva drži na jednoj nozi. U svome teturanju on se spotače, posrnu i povade taman da tresne o ledinu. U tome času kad se on izvi i posrnu da padne, dograbiše ga dve snažne ruke i zagrliše ga oko pasa; ali u isti mah štaka ranjenog bugarskog oficira pade na pod a njegova ruka saviše se oko vrata srpskog ranjenika.

Ovaj dirljiv prizor izazva kod prisutnih veliko odobravanje. Za trenutek se okupi gomila gledalaca oko njih. Srpski ranjenik uvezane glave, nošaše na rukama bugarskog ranjenog oficira, držeći ga čvrsto obema rukama zagrljena. Ovaj je s ponosom iznosio i kroz gomilu ljudi nosio bugarskog ranjenika.

Jedan čičica, dirnut ovim divnim i dirljivim prizorom, pokaza ostalim gledaocima rukom na obojicu ranjenika:

— Gledajte, ljudi i braćo, divnu sliku! Zar ovo nije znak srpske duše i milosrdja! Kamo lepe sreće da su ovako bili zagrljeni pre nego što su bili ranjeni, ne bi se krvili.

Sa svih strana zagrajaše glasovi.

— Tako je i tako bi trebalo da bude! Srbin ima pitomu, široku dušu! I ako bude dobre volje i pameti pod jednih i drugih, u buduće onda će biti i jaki in srećni. A to bi bilo pravo bratstvo.

Ranjenog bugarskog oficira iznese srpski ranjenik uz klicanje sveta koji ih je pratio.

M. P.

V čem se kaže značaj človeka

Popolnoma pravilno se definira značaj kot duševna posebnost, katera vodi svobodno voljo človeka. Razlikujemo več vrst značajev: močan, odprt, omahljiv, zaprt, slab itd.

Kateri značaj je izmed naštetih najboljši, je vsakomur jasno. Močan značaj ima brez dvoma v sebi vse vrline, ki so potrebne človeku, da more pravilno gospodariti s svojo svobodno voljo. Močan značaj mu daje ono hrepenenje in željo, da more delati samo to, kar je častno, pravično in pošteno.

Nič ne kaže človeka v tako jasni luči, kot njegov značaj. To pa zato, ker je značaj v resnici veren in točen proizvod celokupnega duševnega dela in življenja posameznega človeka, kot tudi vseh ljudi sploh.

Na kratko definirati, v čem se kaže značaj človeka, je zelo težko. Karakter človeka, kot pravimo s tujo besedo, se kaže v volji, naporih in težnjah po izvrševanju plemenitih del.

Ako hoče jugoslovenska omladina imeti močan značaj, ali tudi kremenit značaj, tedaj naj hodi po poteh svojih velikih jugoslovenskih učiteljev!

Nova zvezda

Znanemu ameriškemu astronomu Heigynstu, ki je znan po svojem izumu posebnega fotografskega aparata za fotografiranje zvezd, se je s pomočjo svojega aparata posrečilo odkriti v ozvezdju Oziris, novo zvezdo 25 velikosti. Nova zvezda za enkrat še nima imena.

Poravnajte naročnino na ček, račun št. 17.088!

nem redu, toda Lucifer in Frank že dolgo nista imela komu pokazati svojih spretnosti.

»Veha« se je sestajala vsak večer pri »Zlati raci« in zabijala čas s kovanjem bojnih načrtov in nočnih pohodov, pripovedovanjem slanin in neslanin šal, veseljačenjem in popivanjem.

Nenadoma pa je Gerber pričel izostajati. Prav potihem smo šušljali, da prebiva večere na senčnatem vrtu nekega sodnika, da sicer ne prihaja in odhaja skozi vrata, temveč čez zid in da ni čisto samo radi zrelih breskev tam. Sodnik je imel namreč lepo hčer.

Lucifer je postajal vedno bolj mračen in ko nekoč Franka zopet nekaj dni ni bilo, je ukazal najmlajšemu veharju, ki smo mu rekli radi njegove male postave Podgana, naj obrne ves Heidelberg in mu privede Franka, češ, da mu ima sporočiti nekaj silno važnega.

Ta večer je bil Lucifer zopet dobre volje. Mel si je roke in ponavljal:

— Danes ga pa pozdravim! Veha dobi svojega izgubljenega sina nazaj!

Ni minilo pol ure, ko sta se pojavila Frank in Podgana. Frank je z jeznim obrazom obstal med vrati in vprašal s pogledom obrnjen v Harta:

— Ali je res tako važno?

Hart je dvignil kozarec in stopil k njemu:

— Najprej malo pij!

Frank je oklevaje prijel kozarec in spil. Končno je celo prisedel, ker mu je Hart obljubil povedati važno skrivnost šele popolnoči. Ves večer je nato zbadal Gerberja z njegovimi nočnimi izleti, zvestobo do groba, luninim svitom in zrelimi breskvami. Frank pa je molčal in pil. Opol-

noči smo bili že vsi precej v vinskem razpoloženju. Ob zadnjem udarcu ure je Hart svečano vstal, pozvonil s kozarcem ob kozarec, malo počakal in nato počasi rekel:

— Sodnikova hči te ima za telička. Vsi smo pogledali Franka. Ta se je oprl z rokami ob mizo, kri mu je planila v lice.

— Sinoči je plezal nekdo drugi čez zid. O, Veha, smej se zaljubljenemu teslu. Frank je počasi vstal, oči je imel zapičene v Harta. Z nogo je odrinil stol tesno k njemu. Nato je v tišini glasno tlesnilo: Hartu je izginila poslednja kapljica krvi iz ustnic. Levo lice mu je zardelo. Za trenutek je obstal brez besede. V tem je Frank dejal:

— Pričakujem tvoje sekundante, in je brez pozdrava odšel. Hart je strmela za njim.

Bilo je na predvečer dvoboja. Sekundanti smo se zbrali, da se razgovorimo o podrobnostih. Obvestili smo že našega prijatelja zdravnika, ki nas je vedno v sličnih prilikah ščitil s svojo diagnozo pred oblastmi. Nenevarne rane je izlečil. Ob smrtih je podal svojo poročilo in o dvobojih molčal kot grob. Tudi sam se je v mladosti dvobojeval in je imel več brazgotin v spomin na leta vroče krvi.

Frank je Luciferju ponudil izbiro orožja. Toda ta ni izbral pištol, temveč odredil žreb. Žreb je padel na pištole, kar je pomenilo Franku gotovo smrt.

Bilo nam je silno žal obeh prijateljev, toda vsi poizkusi pomirjenja so se nam izjalovili. Ženska je res najtežja preizkušnja za prijatelj-

Kroja - Troja - proja

Od pamtiveka, od najstarijih vremena postoji u Albaniji grad Kroja. Poznato je iz istorije da je on u petnaestem stoleću pretstavljao prestolnicu u kojoj je vladao knez Kastrioti Skenderbeg, Djurdj, veliki junak i vladar Albanije. Istorija nam dalje govori da su roditelji Djurdja Skenderbega bili Srbi, od oca vojvode Ivana i matere Vojislave. Kroja je proslavljen grad Albanije.

No kao što se zna za Kroju u Albaniji, tako se isto iz istorije zna i za grad Troju. To je varoš na krajnjem zapadu Azije. Ona je poznata još iz vremena pre Hrista na hiljadu i dve godine. I ona je imala svoga Kralja. Kako je položaj toga grada bio divan, tu su se o njega obimali mnogi osvajači i oko Troje vodile su se mnoge krvave borbe još u prastarim epohama.

Za vreme balkanskog rata srpski pobedonosni pukovi slomili su brzo otpor Turaka i Arnauta i posle jednog meseca ratovanja osvojili su grad Kroju.

Pošto su naše trupe brzo napredovale, to se računalo da će uskoro ratište od neprijatelja biti očišćeno i da će vojska ubrzo poći u poteru za neprijateljem.

Jedan komandant pola u šali, pola u zbilju hvaleći otpor i hrabrost naših vojnika reče:

— Deco, osvojili smo Kroju; sad nas Kralj Petar šalje, da osvojimo Troju.

Jedan od vojnika to upamtio i piše kući u selo svojim kako se razvijaju ratne operacije i na završetku svoga pisma dodaje:

»Od Arbanasa smo osvojili Kroju, sad gonimo Turke i idemo da osvojimo Troju, a kad i to svršimo, eto nas natrag kućama da se borimo za proju.«

M. P.

stvo. Bili smo čisto obupani, ko je prišiel Podgana s svojo idejo.

Na pištolah smo opilili muhe tako, da so nesle na trideset korakov skoro pol metra previsoko. Upali smo, da ne bosta opazila in se bo dvoboj končal brez tragičnega konca.

Ko smo stali v jutranji rosi na travniku pod gozdom, mi je srce burno utripalo. Poslednjič smo ju poizkusili odvrniti od streljanja. Ko pa sta tudi sedaj odklonila, smo jima dali pištole. Izpiljenih muh nista opazila. Žreb je določil prvi strel Luciferju. Stala sta na trideset korakov narazen. Doktor Humbolt je razlagal na trato obvezila. Tedaj je Lucifer negotovo dvignil roko s pištolo. Videl sem, da meri Franku v prsi. Že sem se oddahnil, misleč, da ustrelji in krogla zleti nad Gerberjevo glavo. Tedaj se je za spoznanje stresel, pomeril nižje in ustrelil. Gerber je brez besede padel na obraz. Lucifer je pohitel proti njemu. Doktor je bil sklonjen nad Frankom. Dvignil se je in rekel: »Srčni strel — takojšnja smrt!« Nerazumevanje se je zazrcalilo v Hartovih očeh.

— Meril sem vendar v nogo! je zašepetal. Nato je s težkim korakom odšel od nas.

Tistega dne je Lucifer izginil. Vse svoje stvari je pustil pri gospodnji in se ni poslovil od nikogar, je sklenil svojo zgodbo Nemec.

— Tisti umazani mornar z ugaslimi očmi je — on.«

Parnik je rezal malajsko morje proti Singapuru.

Mk.:

Ali smo že zedinjeni?

Jugoslovanska misel, ki je mnogo let navduševala vse Slovane na našem jugu, je slednjič privedla 1. 1918. do prvega logičnega zaključka, ko se je zrušila ječa narodov, habsburška Avstrija. Zedinili so se Srbi, Hrvati in Slovenci v eno državo, ki naj bi ji postala temelj jugoslovanska ideja, izražena v besedah Evangelista Kreka: »Tri načela nas morejo voditi v bodočnosti: en narod, en vladar, ena država od Beljaka do Soluna in mnogo, mnogo svobode.« Ako se danes, 20 let po nastanku naše kraljevine, povprašamo: ali smo Jugoslovani že zedinjeni, ali lahko mirno spimo na lavorikah, ki so nam jih priborili naši dedje in očetje, bomo težko dobili pritrdilen odgovor, če smo količkaj iskreni. Zedinjeni nismo še ne na zunaj, ne na znotraj, to moramo reči brez nadaljnega. Ogromna naloga še čaka mladi rod, če hočemo resnično ustvariti pravo, veliko Jugoslavijo, ki naj vredno vrši svojo važno nalogo kot južna straža Slovanstva. Bodočnost Evrope je slovanska, o tem bo težko dvomil kak resen znanstvenik. Romani propadajo nezadržno, Germani tudi niso več na višku moči, medtem ko vstaja slovanski vzhod. Že ko bo Rusija spet postala narodna ruska država, bo prišla morda slovanska doba. Da pa bo enkrat prišla, to trdno verujemo in vemo. Do tedaj pa se moramo nujno zediniti Jugoslovani in zgraditi mogočno slovansko državo na Balkanu, da vstopimo kot vredni enakopravni člani v slovansko skupnost.

Oglejmo si sedaj stvarna dejstva, da bomo spoznali, kje je treba delati, da dosežemo svoj namen. Preudarimo, zakaj še nismo zedinjeni.

I.

Najprej še vedno notranje nismo združeni v pravo enoto. Jugoslovanska misel ima hude nasprotnike, ki se jim pravi: Svobodna Slovenija, Svobodna Hrvatska in Velesrbija (da n. pr. črnogorskega separatizma niti ne omenim), torej separatistične, oziroma hegemonistične težnje posameznih delov naše države. Njihov izvor je zgodovinskega značaja, bi pa brez dvoma prej ali slej izginil, da jih niso izrabili konjunkturisti, ki jih uporabljajo kot ugodno propagandno sredstvo za varanje ljudskih množic. Le-ti deloma zlonamerno, deloma pa, ker so malenkostni in omejeni ljudje, podpihujejo prej omenjene težnje v svrhu svoje oportunistične politike. Ljudstvo pa razume federalizem, ki že itak močno omaja državno moč, često čisto separatistično. Če se temu pridruži še gonja proti jugoslovanski ideji, je težko misliti, da bodo ljudje, ki takim zaupajo, imeli v srcu pravi, živi čut za državo in pravo ljubezen do Jugoslavije. *Dokler pa ne bo med Jugoslovani tiste žive zavesti: Jugoslavija je moja država in izven nje zame ni mesta, dokler ne bo vsakogar žalitev Jugoslavije udarila tako, kakor bi bil razžaljen on sam ali njegovi, toliko časa ne moremo govoriti o zedinjenju Jugoslovenov.*

Samo nekaj besed o naših domačih slovanskih razmerah. Neka struja neprestano poudarja slovenstvo in zopet slovenstvo. Vse, kar ni po njihovi volji je centralistično in velesrbsko. Voditelji te struje izenačujejo neprikrito zadnja dva pojma z jugoslovenstvom. Kakšno razpoloženje proti bratom Srbom in jugoslovanski misli neto v ljudstvu, o tem ne marajo vedeti.

Omejiti se hočem čisto na dijaške razmere. Naj bodo za vzgled. Saj bi bilo od srednješolcev in akademikov kot bodočih voditeljev ljudstva pričakovati, da bodo vendar pravilno umeli jugoslovansko idejo. A temu ni tako in smešno bi

bilo, če bi kdo rekel, da natolcnjem. Kot dijak sem vendar stalno med dijaki in bom menda že vedel, kaj dijaštvo misli. Z žalostjo moram ugotoviti, da še vedno živi v glavah nekega dela študentov »Samostojna Slovenija«. Jugoslovansko državo čutijo ti ljudje kot neko nujno zlo, ki se mora prej ali slej umakniti. Seveda moram našim nasprotnikom (ki pa niso pravi nasprotniki, kajti naši nasprotniki so le ti, ravnokar omenjeni) v čast povedati, da je tudi dovolj pametnih ljudi med njimi, ki vidijo bodočnost Slovenije le v jugoslovanski državni skupnosti. A tistega pravega, globokega čuta za Jugoslavijo tudi pri njih često pogrešam. Naj navedem samo en zgled!

Letos poleti se je vršil v Bohinju kulturno-socialni tečaj, ki so ga priredila akademska društva »Danica«, »Zarja« in »Savica«. Na tem tečaju je bilo slišati tudi to ali ono pametno besedo, čeprav se je vse preveč poudarjalo slovenstvo (n. pr. »pripovedke« dr. Breclja, ki so se dale precej dvolično razlagati) in mnogo premalo govorilo o Jugoslaviji. In na tem zborovanju se je moral dr. Gosar s svojimi pristaši študenti skoro eno uro prepirati in jim dokazovati, da jugoslovenstvo in narodno edinstvo nista dve prazni besedi, ki sodita v staro šaro. Že ta dogodek dá človeku misliti in opozoril bi dr. Gosarja in vse iz njegove struje, ki mislijo pošteno, naj ne uničujejo s slovenstvom jugoslovenstva v srcih svoje mladine. Dr. Gosar je sam razlagal v Bohinju, da beograjski centralizem vendar ni jugoslovenstvo. Zakaj tega naziranja nimajo

zopet in zopet poudarjal enakost vseh Jugoslovenov.

Napačno bi pa vendar bilo kar istovetiti velesrbstvo in beograjski centralizem. Birokrati v Beogradu, ki izhajajo večji del iz proslule čaršije ali pa stoje pod njenim vplivom, morda res podpirajo tu in tam velesrbske težnje, a niti najmanj ne iz kakih idejnih razlogov. Čaršija je mednarodna, njen bog je denar in edina ideja dobiček. Centralizem ne škoduje samo naši banovini, ampak vsem. Od povsod vleče dobiček, povsod skuša imeti prvo besedo. Boj proti nje-mu je v dobrobit vse Jugoslavije, je boj za pravico in poštenje. Smešno in umazano pa je, če kdo istoveti mednarodno kapitalistično beograjsko čaršijo in jugoslovansko idejo, za katero so se borili in padali najboljši sinovi vsega jugoslovanskega naroda.

Kakšna je naša naloga pri do sedaj navedenih težavah? Predvsem je treba povsod pobijati neumne fantazije o samostojni Sloveniji, samostojni Hrvatski in veliki Srbiji. Pri nas pride zlasti prvo v poštev. Če zatremo vsa bratska čustva, je vendar čisto iz razumskih razlogov mogoče ugovarjati. Vsa Jugoslavija s 15 milijoni prebivalcev je majhna in prav malo pomeni v koncertu evropskih držav. Samostojna Slovenija pa, če bi ji pridali tudi še Primorsko in Koroško, bi nujno postala brezpomembna deželica. To je za realnega človeka izven debate. In dalje? Ali naj radi vladohlepnosti nekaterih konjunkturistov pustimo v nemar vse ideale, ki so jih propovedovali naši najboljši možje? Ali naj bodo zastojni žrtve slovenskih dobrovoljcev v Dobrudži, okrog Soluna, v albanskih gorah? Zastojni vsi oni, ki so za jugoslovansko idejo umirali po avstrijskih ječah? In to vse zato, da nam bo v tej deželici vladalo nekaj brezvestnih, sebičnih samoslovenskih čaršijcev? Ne! Ljudstvu je treba dokončno povedati: to je naša država! In ker je ta država naša, imamo pravico se jeziti nad slabimi gospodarji, se hudovati nad nepravilnostjo, ki se temu ali onemu godi, poskušati sami boljše ravnati. Toda, kdo je tako neumen, da bo požgal skupno domačijo, če na njej brat slabo gospodari?

Drugo je, da moramo tudi mi pobijati centralizem. A treba je razložiti ljudem, da Srbi sami nimajo nič od njega. Kdor je bil v Srbiji, bo vedel, kakšna revščina je tam doli. *Ves narod* ima skupnega nasprotnika v čaršiji, skupnega nasprotnika pa tudi v politikih, ki radi lastne koristi hujskajo en del naroda na drugega. Prav tako, kot čaršijo, moramo obsojati tudi mnoge druge izrasteke centralizma n. pr. zapostavljanje slovenščine. Če je proces jezikovnega stapljanja naraven, se mu pač ne bo mogoče ustaviti. A nasilno poseganje v pokrajinske posebnosti rodi vedno odpor. Vseh Jugoslovenov vendar ne moremo unificirati ali uniformirati in jugoslovanska narodna celota ima prostora tudi za več jezikov. Da so za naše kraje neumestne uradne tiskovine v cirilici in da je treba priporočati slovenske, je povsem razumljivo. A za božjo voljo, uradne tiskovine v cirilici menda niso jugoslovenstvo!?

To so male naloge, ki jih jugoslovanski nacionalisti v Sloveniji imamo. Mnogo dobrega moremo storiti. Poglavitne nadloge odstraniti ne moremo. Dokler bo vladal sistem, ki vlada že celih 20 let, je korenito izboljšanje položaja nemogoče. A čim bolj bomo preusmerjali mišljenje ljudi v jugoslovanski smeri ter večali čut za Jugoslavijo, tem več bomo prispevali h končnemu zedinjenju Jugoslovenov.

(Dalje)

Čitateljem!

To številko smo razposlali tudi Vsem lanskim naročnikom. Upamo, da se boste tudi letos naročili na Našo voljo!

V nasprotnem slučaju Vas prosimo, da nam številko z obratno pošto vrnete.

Uprava

mnogi dijaki, ki se štejejo k isti skupini? Ker se pač običajno pri njih o jugoslovenstvu govori le z ironijo (prim. »Mladi Slovenec«!). Zato tudi ne morejo dobiti korkega čuta do Jugoslavije. Kar se drugega tu navaja, da je kriv centralizem in velesrbstvo, je neresnica. Krivi so politiki, ki napake beograjske birokracije tolmačijo kot posledice jugoslovanske ideje. Če bo v tem kdaj kaj spremembe, je težko verovati, kajti večina politikov je vedno oportunistov in sredstev ne izbirajo.

O hrvatskem separatizmu ne bom govoril; da je tam jugoslovenstva pri pristaših HSS še manj kot pri nas, o tem ne more biti dvoma. Da imajo tudi tam veliko krivdo politiki in ne narod, je jasno. Isto velja o ostalih separatizmih.

Od druge strani nasprotuje jugoslovanski ideji velesrbstvo in beograjski centralizem. Srbi imajo brez dvoma levji delež na zaslugah za ustanovitev Jugoslavije. Prišli so v novo državo kot samostojna kraljevina, z lastno upravo in lastno vojsko. Čisto razumljivo je, če so se pojavile pri njih težnje po hegemoniji, kakor da so zavladali zasedenemu ozemlju. Ta velesrbska misel, ki ima svojo predhodnico v Starčevićevi velehrvatski ideji, je nedvomno jugoslovenstvu popolnoma nasprotna. Tako je pojmoval jugoslovanski odnos do velesrbstva tudi pravi Jugosloven, Blagopokojni Kralj Aleksander, ki je ukinil s slovenskimi in hrvatskimi tudi srbske zastave in

Kočevje

Lansko leto smo članice ženske sekcije JNAD Jadrana sklenile, da žrtvujemo del svojega počitniškega časa za delovni tabor, ki naj bi nas od blizu seznanil z vasjo in njenimi perečimi kulturnimi in socialnimi problemi. O teh pač vsak dan čitamo v časopisju, a to je večinoma papirnata učenost, ki ne drži vedno, če si prilike ogledamo na lastne oči. Me smo si hotele ustvariti lastno mnenje v teh vprašanjih, obenem pa nuditi kmetu kulturnih in tudi materijelnih dobrin, kolikor je bilo to pač v naših močeh. Poskrbele smo za filme, pripravile predavanja, se izobraževale v vprašanjih higijene, nege bolnikov in prve pomoči v neugodnih, naprosile pri raznih tvrdkah in društvi obsežno domačo lekarno in precejšnjo množino knjig. Tako pripravljene smo upale, da bodo naša prizadevanja uspešna.

Posebnega poudarka je dala našemu delu izbira kraja, ki je padla na Kočevsko. V našem žetaku obsežnem delovnem programu smo morale upoštevati zdaj še narodno-obrambni moment in postaviti vse druge v službo njega. To nam je dalo le še večjega veselja do dela, ker smo se zavedale, da baš na tem polju lahko največ koristimo.

Naše lansko taborenje v Slovenski vasi pri Kočevju je poteklo nad vse pričakovanje ugodno in uspešno in tako smo si letos upale še globlje v srce kočevske zemlje, v kraje, ki so razvpiti po kočevski zagrizenosti. Za središče našega delovanja, ki bi naj zajelo precej obsežnega okoliš, smo si izbrale Kočevsko Reko, prelepo veliko vas ob vznožju romantične kočevske Švice. To so kraji, ki jih radi njihovih naravnih lepote in seveda tudi iz propagandnih namenov obiskujejo v poletnih mesecih cele procesije turistov in izletnikov iz Nemčije, nam pa so neznan, kot bi ležali nekje za ekvatorjem. (Ko smo šli letos spomladi z nekaterimi člani SPD »odkrievat« kočevsko-švicarske hribe, so nam domačini povedali, da smo sploh prvi slovenski turisti, ki so prišli v te kraje.) Nemški letoviščarji prinašajo sem denar in trosijo z njim vred edinozveličavne nauke svojega hajlovskega kate-

kizma, nasprotnikov, ki bi jim skušali izbiti orožje iz rok z enim delom in popraviti od njih storjeno škodo, pa ni od nikoder. Potem smo zaprepašeni, ko vidimo, kako se kočevske vrste jačajo z vedno svežim dotokom naše krvi. Povedali so nam za vas, kjer pred eno generacijo še ni bilo ene same kočevske družine: danes so skoro vsi v Kulturbundu. V Kočevski Reki ni vaških prebivalcev s priimki na -sch in -igg, da ima vas skoro povsem nemško lice. Zato pa je ostalih 20 % tem zavednejših in ti so nas sprejeli tako pristrčno, kot tega res nismo mogle pričakovati.

Velika izba, ki smo jo dobile za prenočišče v prijazni kmetijski hiši, je postala takoj po našem prihodu zbirališče vseh Slovencev iz bližnjih vasi. Od jutra do večera so si obiskovalci kar ključko podajali, zlasti prve dni, ko so bili vsi radovedni, kakšna so ta dekleta iz Ljubljane, ki se zanimajo za njihovo težko življenje in bi jim rade pomagale v njihovih bojih. Hitro smo si bili vsi domači, ko so po prvih besedah postali zaupljivi in so videli, da jim hočemo dobro. Ob večerih je postala naša soba vedno pretresna, toliko jih je prihajalo, da bi nam radi potožili svoje križe in težave ter se razvedrili z veselo pesmijo. Pri nas so bile tudi pevske vaje za prihodnjo slovensko mašo, ki ima tam doli pomen prave narodne manifestacije. Pravili so nam, koliko truda, potov in prošenj jih je stalo, preden so si priborili to svojo najprimarnejšo pravico. Odkar vas sploh stoji, so letos spomladi šele prvič slišali v svoji cerkvi slovensko besedo. Neizmerno so veseli tega napredka, čeprav velja to samo za eno nedeljo v mesecu. Ko so slavnostno obhajali ta svoj praznik, so doživeli veliko presenečenje: župnik, trd Kočevar, jim je spregovoril z lece v najčistejši slovenščini. Gotovo mu je šla beseda kaj težko z jezika, saj se ni mogel zdržati strupenih opazk med pridigo in tudi polen ni nehal metati Slovencev pod noge. Tako jim na primer ni hotel dati ključa od orgel in so morali peti brez spremljave, čeprav so si s trudom in stroški dobili organista iz Kočevja. (Dalje.)

Poročila z zavodov

1. drž. realna gimnazija v Ljubljani

Komemoracija za blagopokojnim prezidentom Masarykom se je vršila 21. septembra. Radi velikega števila dijaštva sta bili istočasno dve prireditvi: prva v šolski telovadnici, druga v avli (I. do III. razreda). Višješolcem je govoril dijak Dušan Pirjevec o pomenu pokojnikovega dela za Slovane, o Masarykovem pogledu na svet, na ureditev družbe in države. Dasi je bila to edina točka komemoracije, se je dijaštvo razšlo tožnih misli na velikega pokojnika.

Ferijalni savez je dobil ob koncu prejšnjega šolskega leta nov odbor. 5. junija se je namreč vršil občni zbor, ki je potekel zelo živahno ob velikem zanimanju članov. Poročilo predsednika Draščka o uspešnem delovanju v letu 1936/37. je bilo sprejeto soglasno. Napeto so zborovalci pričakovali volitev, za katere sta bili vloženi dve listi z nosilcema Feticom in Nahtigalom. Proteste je povzročil govor zastopnika Nahtigalove liste, ki je propagiral svojo listo tik pred volitvami. Zmagala je z večino Feticova lista tako, da je novi odbor sestavljen sledeče: predsednik: J. Fetic, blagajnik: Wedam; odborniki: Prešern, Logar, Drašček, Pertot, Namar.

Novi odbor je takoj pričel z delom. Organiziral je šahovski turnir za prvenstvo realke z lepimi nagradami. Udeležuje se ga večje število dijakov. Razen tega je v načrtu tudi več poučnih ekskurzij ter akademija.

Prirodoslovni krožek je imel občni zbor 25. septembra. Tudi to društvo bo priredilo nekaj ekskurzij, veliko

število predavanj in slično. Tudi PJS in PRK bosta imela v kratkem svoja občna zbora, nakar se bo začelo društveno delovanje v polnem obsegu.

Klasična gimnazija v Ljubljani

Vrata naših šol so se zopet odprla. Komaj smo začeli hoditi v šolo, že smo zvedeli, da predsednika ČSR, Tomaža G. Masaryka ni več med živimi.

21. t. m. smo se ob osmih zbrali v šolski dvorani, da počastimo spomin tega velikega ljubitelja mladine. Ni bilo navadnega hrupa in prerivanja, bili smo vsi mirni in tihi. To je jasen dokaz, da se tudi mi najmlajši državljani naše velike Jugoslavije zavedamo, koga je izgubil svet s T. G. Masarykom. Šolski pevski zbor je otvoril žalno svečanost s čehoslovaško himno, ki jo je pod vodstvom g. prof. Kramolca prav občuteno izvajal. Gospod prof. dr. Ferdo Kozak nam je prikazal pokojnega Masaryka kot najboljšega sina svojega naroda. Za zaključek je zapel šolski pevski zbor še Masarykovo najljubšo pesem: »Teče voda, teče... in našo državno himno, ki so jo peli vsi dijaki.

Tihi smo se razhajali, naše misli pa so bili pri pokojnem T. G. Masaryku. — Slava njegovemu spominu!

★

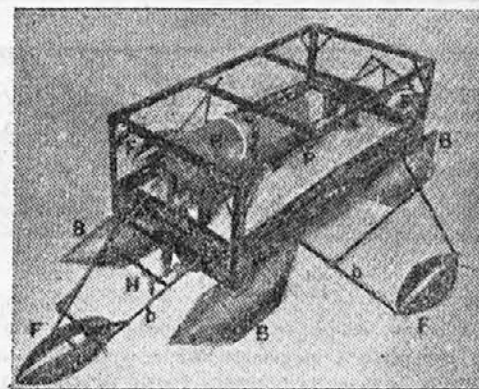
Kmalu bo oživel delovanje v Žaru in v drugih naših društvih. Takrat pa se bom zopet oglasila.

R.

Tehnični obzornik

Nov tip plavajočega otoka

Bistvo novega tipa plavajočega otoka je, da se premika s pomočjo energije valov, na katerih počiva. Autoskaf — kakor se ta tip imenuje — sestoji iz okvirja, na katerega so pritrjeni štirje votli valji B, ki omogočajo otoku, da plava na površini. Na okvirju sta dva krova: gornji služi za pristajanje in izlet aeroplanov, na spodnjem pa je nameščena mašinerija.

Več gibljivih valjev je pritrjenih na okvir z dolgimi, členastimi drogovi za prenašanje gibanja (B). Nihanje teh gibljivih valjev se ne zлага z onim plavajočega otoka, kajti kretanje teh valjev spravlja v tek vodne črpalke P, ki vsrkavajo in porivajo vodo v zaprt rezervoar R, kjer se zrak stisne pod močnim pritiskom. Ta stisnjeni zrak se lahko uporabi bodisi za pogon vijaka H, bodisi za pogon dinama, ki napolnjuje baterije akumulatorjev. Le-ti dobavljajo energijo, potrebno za razsvetljavo otoka.

Treba je še omeniti, da mora biti zgornji, prozoren krov, od spodaj osvetljen, da je ponoči že od daleč viden. Vijak služi bodisi za premestitev otoka na drugo mesto, bodisi zato, da ga obdrži na istem mestu v kljub morskim tokovom. Rezervni material, zaloge olja in bencina, so spravljene v spodnjem krovu.

Autoskaf služi lahko v bližini obal tudi kot svetilnik.

Tanki v Španiji

Vojskujoče se armade v Španiji razpolagajo z modernimi tanki različnega izvora. Ruski tanki so z oklepi najboljše zaščiteni in jih imajo dvoje vrst: 12 tonske z brzino 55 km na uro, oborožene s topom in strojnico ter 18 tonske z brzino 40 km na uro, ki so oboroženi s topom in tremi strojnimi. Tanki nemških motoriziranih divizij imajo brzino 50 km na uro in so oboroženi s tremi strojnimi. Italijanski tanki so najlažji (2500 kg), imajo brzino 45 km na uro, dve strojnici, toda prešibke oklepe, da bi vzdržali protitankovske topove. Ti tanki so dobili vojno tudi v Abesiniji.

Nemški sintetični kavčuk

V nemškem paviljonu na svetovni razstavi v Parizu so razstavljeni vzorci umetnega kavčuka »Buna«, kakor tudi izdelki iz tega nadomestka, ki so se izkazali za enake ali pa za boljše, kot oni iz naravnega kavčuka (pnevmatike so brez težave vzdržale nad 100.000 km). V svrhu favoriziranja te industrije, ki doprinaša delež k njeni gospodarski osamosvojitvi, je Nemčija podzela važno odločitev: pribitek 100 % k ceni, obenem pa pobija ves kavčuk, uvožen v Nemčijo. Ta taksa donša letno okoli 90 milijonov mark in je predvidena za razvoj industrije »Buna« in za znižanje lastne nabavne cene, ki je za 60 % višja od one naravnega kavčuka.

POKAŽITE TO ŠTEVILKO
SVOJIM PRIJATELJEM!

10. X. 1937

vsi na odkritje spominske plošče blagopokojnemu Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju, ki bo odkrita na pročelju narodne šole v Domžalah

Vsako leto se vrši v Jugoslaviji amaterski šahovski turnir, ki nam da novega nacionalnega mojstra. Letos se je vršil turnir v Skoplju. Zmagovalec je bil Anton Preinfalk, član ljubljanskega šahovskega kluba. Izvrstno teoretično znanje in izkustva, katera je pridobil na dveh enakih turnirjih, iz katerih je izšel obakrat kot drugi zmagovalec, sta mu omogočila precej sigurno zmago. Druga dva slovenska zastopnika Šorli in Lešnik nista izpolnila naših pričakovanj. Rezultat turnirja je:

1. Preinfalk, 10 točk; 2.—5. Šorli, Bidić, Busek in ing. Poljakov, 9 točk; 6. Lešnik, 8 točk; 7.—9. Jerman, Jonke in Popović, 7½ točke; 10. Savič, 7 točk; 11. Švab, 6 točk; 12. Pročopljevič, 5 točk; 13.—14. Carev, Martinić, 4½ točke; 15. Hadži 1½ točke.

Novemu mojstru je sedaj omogočena udeležba na nacionalnem mojstrskem turnirju, ki se prav tako vrši vsako leto. Do sedaj so izšli iz amaterskih turnirjev štirje slovenski mojstri: Vasja Pirc, Adolf Vogelink, Milaa Vidmar ml. in še Anton Preinfalk.

Prinašamo eno partijo iz tega turnirja z njegovo glosom.

Novi nacionalni šahovski mojster A. Preinfalk, šahovski sotrudnik »Naše volje«

A. Preinfalk - P. Bidić

Sprejeti damski gambit

1. d4—d5, 2. c4—dc 4, 3. sf3—sf6, 4. l3—sc6, 5. Lxc4—e5 (to novo otvoritev si je Bidić temeljito pripravil in jo v dopisnih partijah že uspešno uporablja), 6. 0—0 (tudi 6. d5—e4, 7. dc6 da belemu boljše končnico) — ed 4, 7. Db3—Sa5; 8. Lxf7+—Ke7, 9. Da3+—(ne Db4+?—c5), —Kxf7, 10. Dxa5—de3, 11. Sc3! ? (črni ni presenetil belega samo z novo obrambo, marveč tudi z izvrševanjem potez brez premisleka, zato je bil krenil na stranpot. Solidno bi bilo Le3, pa tudi fe3 prihaja v poštev) —ef2+, 12. Kh1—(ne Tf2: b6zLc5) —Ld6, 13. Lg5—b6, 14. Da4—Dd7 (bolje Ld7), 15. Dd4—Lb7, 16. Txf2—Tae8 (črni nima več dobre obrambe; na Lc5 n. pr. izgubi figuro: 17. Se5+—Kg8 (Ke8—De4), 18. Dc4+—Ld5, 19. Dxc5! itd.), 17. Lxf6—gf, 18. Sg5+—Kg8, 19. Tf6:—Dc6, 20. Dg4—Dg2+: (s tem prizna črni, da je zaigral; na h5 sledi v štirih potezah mat), 21. Dxc2—Lxg2+, 22. Kxg2—Kg7, 23. Taf1—Thg8, 24. Tf7+—Kg6, 25. h4—Kh5, 26. Th7+—Kg4, 27. Sec4 — črni se je udal.

staja, kjer se odcepi železnica za Metković. III. boginja podzemlja — abaddon — zalivan — morska žival. IV. cigansko predmestje Beograda — mesto v Španiji (fon.) — denar (tujka). V. izraz iz fizike — južni sad — kipar, ki je izklesal vodnjak pred magistratom v Ljubljani.

Nogomet

Kakor znano, se bo vršilo prihodnje leto v Parizu svetovno prvenstvo v nogometu, ki se vrši vsaka štiri leta. (Zadnjič se je vršilo l. 1934. v Italiji, in sicer je bila prva Italija, druga Čehoslovaška, tretja Avstrija in četrta Nemčija.) Za prvenstvo l. 1938. se je prijavilo 35 držav, katere so porazdelili v 12 grup po 3 ali 4 države. V vsaki grupi se bodo vršila najprej predtekmovanja, ki bodo izven Francije. Moštva 16 držav, ki se bodo kvalificirala za semifinale, bodo odšla prihodnje leto v Francijo in se tam po večjih mestih borila za finale, ki bo v Parizu. Jugoslavija je dodeljena v 3. grupo skupaj z Rumunijo in Egiptom. Ker pride od teh treh v semifinalne borbe le ena država, izgledi Jugoslavije niso baš rožnati, kajti posebno Rumuni so nam zelo nevarni, kar so dokazali septembra meseca v Beogradu, dasi so bili premagani z rezultatom 2:1 (2:0).

Lahka atletika

Istočasno, ko se je v Ljubljani vršilo prvenstvo juniorjev v lahki atletiki, se je tudi v Zagrebu vršil podoben meeting, med juniorji Marathona, Železničarja in Makkabija (op.: Makkabi je židovski klub), ki nam pokaže precej dobro moč zagrebških juniorjev. Tehnični rezultati juniorjev C so:

Tek 100 m: 1. Edek (Železničar) 11,9 sek; 2. Eiss (Makkabi) 12,2 sek.

Met krogle: 1. Edek (Železničar) 13,09 m; 2. Eš (Marathon) 12,27 m.

Skok v višino: 1. Vanuš (Železničar) 1,60 m; 2. Bah (Železničar) 1,60 m.

Tek 1000 m: 1. Lokar (Marathon) 2:53,4 min; 2. »Tarzan« (Marathon) 2:58,5 min.

Met diska: 1. Edek (Železničar) 41,64 m; 2. Rgan (Železničar) 34,23 m.

Štafeta 4 × 100 m: 1. Železničar 49,6 sek.; 2. Makkabi 50,0 sek.; 3. Marathon (diskvalificiran).

Končno stanje: 1. Marathon 137,5 točk; 2. Železničar 128,5 točk; 3. Makkabi 106 točk.

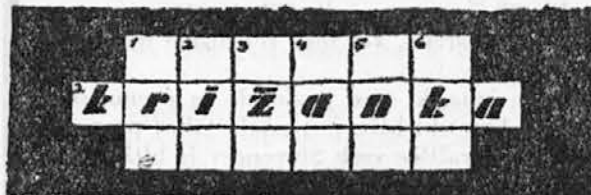
Ti rezultati so za juniorje zelo dobri, vendar pa je omemba vredna, da so bili razen v metu diska v Ljubljani doseženi boljši rezultati.

Tenis

Po mnenju predsednika francoskega teniškega saveza je lista desetih najboljših igračev tenisa v letošnjem letu sledeča:

1. Budge (USA); 2. Von Cramm (Nemčija); 3. Austin (Anglija); 4. Henkel (Nemčija); 5. Readge (USA); 6. Parker (USA); 7. Grant (USA); 8. Crawford (Avstralija); 9. Menzel (Čehoslovaška); 10. Mac Grath (Avstralija).

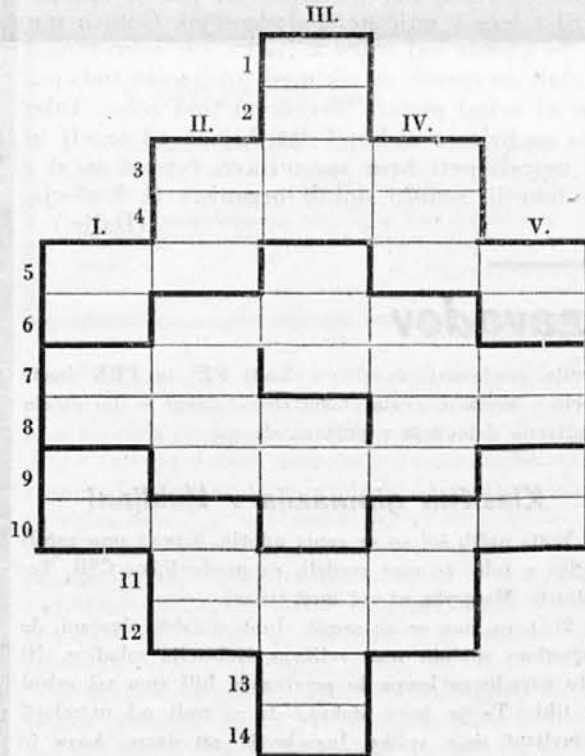
Vr-Zo.

Uredništvo »Naše volje« se je odločilo, da bo za rešitev vsake križanke, ki izide v listu vsakega prvega v mesecu, razpisalo lepo književno nagrado.

Pogoji za konkurenco ostanejo tudi letos isti, kot so bili lani. Vsak naročnik mora do določenega termina poslati pravilno in čitljivo rešitev na naslov: Uredništvo »Naše volje«, Ljubljana, Masarykova 14/II. Poleg tega mora imeti poravnano naročnino za najmanj pol leta (Din 6.—). Žrebanja bodo javna ter se bodo vršila ob napovedanem času v uredniških prostorih.

Kot začetek razpisujemo lepo književno nagrado za rešitev dolnje zlogovne križanke. Rešitve je treba poslati najkasneje do 14. oktobra. Žrebanje se bo vršilo v soboto 16. oktobra ob 18. uri, na kar opozarjamo vse naše prijatelje.

Vodoravno: 1. Za (lat.), 2. ujeda, 3. izraz za fototehniko, 4. glasbena oblika, 5. srbsko moško ime — nag (srb.) — indijski narodni voditelj, 6. kazalni zaimek — mesto v Italiji (fon.) — predlog, 7. krstno ime — vrsta epske pesmi, 8. izraz za velikanski pašnik v Afriki — plašč (dialektično), 9. tipična besedica za Primorje — zaliva — izraz iz geometrije, 10. kino v Ljubljani — tatarski poveljnik — srbski običaj, 11. mesto v Črni gori, 12. šiba božja, 13. osebni zaimek, 14. kratica za približno.

Navpično: I. grška črka — poljski pridelek — vrsta maščobe; II. vrsta cigaret — puščavska železnica — po-